

Վարազայի Հապատիս Հաֆթատա տեօթ տեֆա, Եանի բաղար իրեթսի, սալը, բենճեմպիչ, վե ճիւ-
մա իրեթսի կիւնլէրի ղոգմագտա աղը :
Վարազա սենէտէ 200 Նիւսիւէ վերլիւր, ԳԵՂ-
մեթի տախի պիւր սենէ իշին 200, վե ալթը պիւ-
րն 100 ղուրուշտուր :

Եիւզ ղուրուշտու պիւր տեֆատա վերեմէյէն քե-
սանտան եալընը 50 ղուրուշտախի ալընարագ, իւշ
այլը 50 Նիւսիւէ ղաղէթա վերլիւրէք տիր :
Վարազա թանէ իշին 50 շէր փարայա սաթըլա-
ճագ տիր :
Իլանաթըն սաթըլը իւք տեֆա իշին 3, իրենճի

տեֆա իշին 2, վե իւշիւնճիւ վե ղիյառտ տեֆա,
ար իշին 1 ղուրուշտուր :
Մեթըլա, վե սայիրէ, Վեգիւր խանընսա աշա-
ղը ղաթտա, 14 Նիւմէրօլու օտառա, փանսեան
կարապետ իսմինէ կեօնաերիւճէք տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱՆԻԼԻՅԵ

ՀԱՐԻԳ ԳՕՄԻՍԻՕՆՈՒՆՈՒՆ

(Ը)ՆԱՆԻ ԻՆՆԻՅԵ ԻՅԱՆԵ ՊԵՖԵՐԵՆԵ
ԵԵՔԻԸՆ 4,679,061

Թահրիբաթը խարենիյէ մեմուրին վե քե-
թեպէսի թարաֆընսան 6,100
Գոնսա վիլայէթի վալիսի տեֆէթըլը ԸԷ-
րիթ Օսման բաշա հայրէթըլը 12,500
Վիլայէթի մեղքիւրէ մուհասեպէճէսի սա-
սաթըլը վեյսի էֆէնտի 2,000
Վիլայէթի մեղքիւրէ բօլիթիգա մեմուրը
սասաթըլը Միլ պէյ էֆէնտի 4,500
Իղլէթըլը Միւնիպ էֆէնտի 2,000
Մեթըլա պիւր վիլայէթ իղլէթըլը թահիր
էֆէնտի 1,000
Հերսէք սանճաղը գայիմմադամը սասաթըլը
Դաշիր բաշա հայրէթըլը 4,000
Մեթըլա մեթըլը հաքիմ վե մալ միւտիւրի
Եուսուֆ էֆէնտի 1,000 էր, վե մեթըլ-
մեթըլը մեթըլը էֆէնտի 125 2,125
Լիվայի մեղքուր թահրիբաթ միւտիւրի բի-
թաթըլը Օսման էֆէնտի 750
Գայիմմադամ մուալլիսի իրֆաթըլը Մուս-
թաֆա պէյ, վե մեթըլիս իտարէ քեաթիպի
Եուսուֆ, վե մեթըլիս ճիւնայէթ քեաթիպի
ԸԷրիթ էֆէնտի 250 շէր, վե մեթըլիս ի-
տարէ աղաքընտան Ըաքիւր էֆէնտի 200, վե
Եուսուֆ Օգլը 300, վե Տերփիշ աղա, վե
Նուշ պէյ, վե Հայթա Արտօպիւս, վե Իս-
թիֆան 75 էր 1,550
Մեթըլիս ճիւնայէթ ըյսիսի Եօրթ էֆէնտի
375, վե մեթըլիս հուգուգ աղաքընտան Էօ-
մէր խուրուշտախի էֆէնտի, վե Բալ պէյ Մե-
հմէտ, վե տիկէր Մեհմէտ պէյ, վե
Տէնիքիւ Եուսուֆ, վե Մարդաթէ Պաթթան,
վե Պէլաշէ Գուճաշաթ 75 էր
Լիվայի մեղքուր մալ ըյսիսի Զիվէր էֆէն-
տի 562 1/2, վե տիկէրի Ղալիպ էֆէնտի
312 1/2, վե Իպրահիմ էֆէնտի 175, վե
Թահրիբաթ մուալլիսի Գայիպ էֆէնտի 375,
վե Հիւսէյին, վե Լուսթի, վե Իսմայիլ,
վե Մահմուտ, վե Սասաթընտան էֆէնտի
125 էր, վե ԱՏԱՅ տեֆէնտի 75, վե սաքընաթ
պաշը թարաթ էֆէնտի 1,000, վե պիւրաթէրի
ԸԷրիթ էֆէնտի 500, վե գոմանտան բա-
շա հայրէթըլընին Գրանսըգճա քեաթիպի
բիթաթըլը Գոնսթան էֆէնտի 756, վե տու-
լան կեօնիւկիւ մեմուրը ԸԷրիթ էֆէնտի
200, վե քեաթիպի ԱՏԱՅ տեֆէնտի 100, վե
բիւթէգալը Մեհմէտ, վե ԸԷրիթ էֆէնտի
100 էր, վե սաք էֆէնտի Էօմէր աղա 50,
վե մեթըլիս ճիւնայէթ քեաթիպի էֆէնտի
187 1/2, վե մեթըլիս թեմիկի հուգուգ մու-
գայիսի հաճի Հաթըլ էֆէնտի 100, վե թեթ-
ճիւման Օսման աղա 62 1/2 5,281
Հերսէք սաքըլի մուղիգա սեթիկէրտէնի իղ-
լէթըլը Տերփիշ պէյ 3,000
Պին պաշըլըր բիթաթըլը թահիր պէյ, վե
պաշ աղա վե քեաթիպի Իպրահիմ էֆէնտի
500 էր 1,000

Սանճաղար Ապտուլազ, վե եիւզ պաշը
Բեշիտ աղալար 250 շէր 500
Եիւզ պաշը Ապտուլազ, վե Սիւլէյման վե
Սալիճ աղալար, վե Միւլէյիսուլա պէյ, վե պե-
թիւք պաշը 150 շէր 750
Եիւզ պաշը Ֆէյզի, վե Իպրահիմ, վե Բա-
սիմ, վե Սալիճ տիկէր, վե Համիդէ, վե ալթ-
տուր Սիւլէյման աղալար 100 էր 600
Իրաթար թիւթարէթ ըյսիսի Ապտուլ Մե-
ճիտ աղա 750
Հաճի Օսման վե հաճի Մահմուտ աղա 100 էր 200
Թիւթարտան հաճի Օսման աղա, վե Բե-
մալի ղառէ Մուսթաֆա էֆէնտի 60 ար 120
Մուհսին, վե Սիւլ, վե Մեհմէտ, վե տի-
կէր Մեհմէտ աղա վե մուլա Ապան 75
Իսթաշէն Էօմէր աղա 82
Հաճի Հաճան, վե Սալիճ, վե հաճի Էօմէր,
վե Ըիվէ Մուսթաֆա, վե Մուհսին, վե հա-
ճի Սիւլէյման, վե Ֆաղըլ հաճի Մեհմէտ
աղալար 55 էր 385
Բիւր հաճի ԱՏԱՅ, վե Ապան վե Սալիճ
աղալար, վե ԱՏԱՅ տիկէր 50 շէր 200
Թիւթարտան միւտիւր Օգլընին մախուր-
մա Տօսթան 200, վե պիւրաթէրի Վըրա-
տօմէր, վե Պուգանան Մուրաա 100 էր 500
Թիւթարտան ըյսթան Մուհսին 150, վե Ղու-
թուրէթման 125, վե ԸԷրիթ Բաքալը 120, վե
Ղալիթը վե Սեմաթէր Թուրթա ըյսթան, վե
Վազաթ Գայթուշ 55 էր, վե Իպրահիմ, վե
Ձաճ վե Սալապէլիճ վե ըյսթան, վե Լազա-
րէնտիք, վե Մահմար Եիւթ վե Պիլար Միւլ-
շէր Նիղոսմալ 55 էր, վե Եհպիլի սայիրէ
թարաֆընտան 58 1/2 1,422
Հերսէք մեղքընտէ պուլուսան սաքըլի
Ըահանէ գոմանտանը սասաթըլը Էօմէր Ֆիվ-
լի բաշա հայրէթըլը 2,500
Մեթըլի մեղքիւրտէ պուլուսան միւրիվա
սասաթըլը Մուսթաֆա Էալիպ բաշա 1,200
Մեթըլի մեղքիւրտէ պուլուսան Գոնսա պի-
րինճի աղալը միւրալը իղլէթըլը Հիւսէյին,
վե իւշիւնճիւ օրտույի Հիւսայուլա պէլինճի
աղալը միւրալը Մեհմէտ հաճի պէյ, վե
Տօղատա միւսթալիստէմ սաքըլի մուլաղաֆա
պին պաշըլը բիթաթըլը իլիսա պէյ 500 էր 1,500
Մեթըլի մեղքիւրտէ թապիպ գայիմմա-
դամը իղլէթըլը ԱՏԱՅ պէյ, վե իրենճի օր-
տույու Հիւսայուլա պիւրինճի թալիս թապու-
րու պին պաշըլը բիթաթըլը ԱՏԱՅ աղա 400
Օրտույու մեղքիւրտէ միւսուպ տեօթիւնճիւ
աղալը իւշիւնճիւ պին պաշըլը բիթաթըլը Մա-
հար էֆէնտի 300, վե պիւրինճի թալիս թա-
պուրու սաղ գօլաղալը ֆիւթուլէթըլը հա-
ճի Մուսթաֆա աղա 100, վե թապիպ Գալմա-
նաթ Գարթընի 300 700
Մեթըլի մեղքիւրտէ պուլուսան իւշիւնճիւ
օրտույու Հիւսայուլա միւսուպ տեօթիւնճիւ
թալիս պին պաշըլը բիթաթըլը Իպրահիմ ա-
ղա 600, վե մուլաղալը թապիպի բիթաթը-
լը Մեհմէտ էֆէնտի 200, վե պէլինճի
թալիս պին պաշըլը բիթաթըլը Հաթըլ ԱՏ-
ԱՅ էֆէնտի 350, վե իւշիւնճիւ աղալը ի-
քինճի թապուրու պինպաշըլը բիթաթըլը Ա-

լի Աթիֆ էֆէնտի 300, վե տեօթիւնճիւ ա-
ղալը իրենճի թապուրու պին պաշըլը բի-
թաթըլը Հիւսէյին աղա 203 1/2 1,653
Մեթըլի մեղքիւրտէ պուլուսան թափիսա-
նէյի ալիթէ իսթիֆէմ աղալընը պիւրինճի
թապուրու պին պաշըլը բիթաթըլը Իպրահիմ
էֆէնտի 250, վե տեօթիւնճիւ աղալընը ա-
ղալը Էֆէնտի բիթաթըլը ԱՏԱՅ աղա 110, վե
քեաթիպի ֆիւթուլէթըլը Մուհսին էֆէն-
տի 100, վե Թիւրէպին մուհաֆաղալընը մե-
մուր սաքըլի մուլաղաֆա պին պաշըլը բի-
թաթըլը Հիւսէյին աղա 515, վե ղապիթա-
շը սայիրէսի 512, վե իւշիւնճիւ օրտույի Հիւ-
սայուլա թալիս թապուրուսան ումմալ ղապի-
թանը 1930 2,716
Մեթըլի մեղքիւրտէ պուլուսան իւշիւնճիւ
օրտույու Հիւսայուլա պէլինճի աղալընը պի-
րինճի թապուրու պինպաշըլը բիթաթըլը Մե-
հմէտ աղա, պիւրինճի օրտույի Հիւսայուլա
Բեաթի պիւրինճի աղալը իրենճի թապուրու
պին պաշըլը բիթաթըլը խուրուշտա Էֆէնտի,
վե իւշիւնճիւ թապուրու պին պաշըլը Աթիֆ
աղա 150 շէր, վե ալթընը աղալընը պիւրինճի
վե իրենճի պին պաշըլը բիթաթըլը Եու-
սուֆ վե Ապտուլազ աղալար 200 էր, վե իւ-
շիւնճիւ պին պաշըլը բիթաթըլը Հիւսէյին
աղա իլէ գօլ աղալար հաճի Սիւլէյման աղա
100 էր 1,250
Տէր սեաթէթ ֆէնլէր տիրէթթօրույա
մեմուրալը թարաֆընտան 2,000
ԵԵՔԻԸՆ 4,747,886
Եիւրիւրի ալթընը տեֆթէրտէ պահիրի Էօգ-
լաճալը իղլէթըլը Օսման էֆէնտիին վերաթիկի
650 ղուրուշտալը իլանէ, սեհլէն 250 ղուրուշտալը
միւլ օլտուղընտան, թահիճի իղլիտար գըլընալ :
Գոթիսի սանթըլը Բաշաֆալա վե Բաշապէյ Գ-
Բաթա (Իգա) Ս. ԱՐՁՈՒՄ ԵՄ
— Հու աթիսէրի պահա Լէվանթա օ-
գուլմալ տուր :
« Պու տեֆա չըգարըլաճագ պիւճէտէ,
մալիւմաթը սահիճէ վերիլմէք Նիլէթիլէ,
մալիլէնին աշվալը հաղըրէսինին թեֆթիշ
ու թեճէսիւսի ղըմընտա, Եէնի պիւր "Գօ-
միսիս" թեշըլը սլուսուպ, Վէանի բաշա
հաղըլթըլի, վե Մեհմէտ էֆէնտի, Սուպ-
հի պէյ, Խալապ պէյ, Բիգա էֆէնտի,
Ըհմէտ էֆէնտի, Ըղաթօն էֆէնտի, Ըրիս-
թիսիս պէյ Պալմաճի, վե մալըի տը Բը-
լէօք հաղըրաթը աալի աղա թալիսին օլըն-
մուշար տըր :
« Մեթըլիս խաղալին թեշըլը օլընտու-
ղուսա, մեղքիւր թեֆթիլի հալ մասաթի
աալի, մեղքիւր մեթըլին վաղիֆէլէրինտէն
տիր կիպի անալըլըլը, վե ըյսիսի սապըգ
հաղըլթըլէրինին, վարիտաթ ու մասաթիս-

Ինչ անվերջ հազարներ, երբեք պիտի իշխեն նեղ ինտիմիտետն իսկ, հազարավոր հայի նեղ և իշխեն ինտիմիտետն նիշերի գալիս, անհուն պուլունմասընա մեկնի, միևրատ օլունան մալիյեճե իսլահաթա տողըն կեթիւլեքէք օլան շու իւք աղըմ, նիհայեթ իւլեմի քնքեք կեթեքեք տիր տէյի, պէյն էլ էհայի պիր իւմիտ պուլունմագաւա իտի, հալ պուլեք, մեծիսի մեղպուր, օլ խուսուսու իծրա իլլեմետիքաւեն պաշգա, քենտի իշթիղալընտան հուսուլէ էլեմիլ օլան պաղը սեմեքէլերի տախի, չեշմանը նատտան մեթաթը թուլեմալ տուր: Զաթթա, իսլահաթա բաշահազրեթերինին, սերպըր հիւսայունտա սեթլեաթերինին տախի, մեծիսի մեղքիւրուն, իծրաթ խուսուսուտա ֆեղլ էլ տաէ պիր զալթեթ վէ գուլթեթ կեթեթերունտին մուծիպ օլապիլեքէկի շիւրհէլի տիր:

« Իշկեր մեղքիւր « գոմիսուն » միւսիւ անսուն կիպի, վէ սայիր օնա մանէնտ, քիմ սեւտն իհթիրաղը օլմայան վէ սահիպ իգթիտար օլան պիր գաշ նեթեր միւլթեթիւլէր քիմի տախի իշալէ օլունմուշ օլտա իտի, մեղքիւր թեթիլ ու թեթեւսիւս հազարտա, էհայի իւլթերինտէ, տահա ղեյաթէ իթիմատ էսերի հուսուլէ կեթեթէկի իհթիմալտէն իտի: Պեգաթ պու ճիւմլէ իլէ, իշլերին շու շիմտիքի հայինտէ տախի, նեշը օլունաճագ օլան միւղաթերէ, էհայի թարաթընտան, իշթիյագը շետիտ իւղըն պեթլենիլմեքաէ տիր: »

— Լաթրնէ վիլայեթի մեքեղ գայիմադալըղը ումուրու էճնէպիյէ միւսիրիկի ինպիմամիլէ, միւսպիր մեծիսի րէյաի սապըգ սատաթըրու Լիլը բաշահազրեթերինէ:

Լաթրնէ վիլայեթի տախիլինտէ քեպիին կեթիպըր գայիմադալըղը, իւրընօվ գայիմադալըր էսպագ սատաթըրու Լասան թահսին բաշայա թեվճիհ պուլըրուլունտուր:

— Պէլիգա անվերջինին թեպիլըն ճիւլուսու զմնընտա կեթեթերտէ Տէր անտաթէ թէ կեթիլ օլան զաթա, պաղը վիլեթլայի ֆեթիսաթ հազարաթըր հազըր պուլունտուղլարը հալտէ, Խաթիլիյէ նաղըրը իւպհեթլու տեվլեթըր բաշահազրեթերի թարաթընտան տիւն կեթէ միւքեմեղ պիր ղեյաթեթ վերիլմիլ իտուկի մեթուլիմիլ օլմուշ տուր:

— Իլէէն հաթթա իլան ինտիկիմիլ Խուկիտարտա զայպ օլմուշ օլան պիր չօճուղըն ճէսետի, պիր գուլու տեթունինտէն չըգմըր տուր:

Պէլլէ գաղալարը իշիտէրէք, չօճուգ սահիպի օլանլար նատիհաթ ալմալըրըրար, զիւրա սօն քիւլմանլըգ ահճէ իթմեղ:

— Մէքսիգա տեվլեթի թարաթընտան, Խակէտերիյէտէ իգաթթ իթմէք իւղըն կե-

թեթեթ տէ թային գըլըմըր օլան ժէնէրալ գոնսօլուսու մալիթեթիլէ, Սըսըր վալիի վալիաշանը ֆեթաթթըրու տեվլեթըր բաշահազրեթերինէ Կուսալուպ կրան գօրտօնու նուն պիր գըլթաթը իթա գըլըմըր տուր:

Տ. Զ.

— Տիվանը զապիլիյէ աղալըղը, Վէօթահեթ գայիմադալըր սապըգ սատաթթըրու Լահաթ բաշայա:

Վէօթահեթ գայիմադալըղը սատաթթըրու թեվճիգ բաշայա թեվճիհ վէ իհայէ պօլըրուլունտուր:

— Թիւրքի նամ զաղթեթաթ օգուստուղունա կէօրէ, թեթկրաթ իտարէսիլէ բօսթա իտարէսինճէ լաղըմ կեթէն իսլահաթըն միւղաթերաթըր նիշերիլէ, խասսեթէն պիր գօմիսուն թեշթիլ վէ Վապուլի բաշահազրեթերի րէյա թային պուլըրուլունտու հալտէ, Վիլաթն էթէնտի ֆիլէ, Լիւսահ էթէնտի վէ Վատրի պէյ հաղաթթըր տախի աղա թային օլունմուշար տուր:

— Թազվիթի թիւարեթաթ տախի, Բօսթալանէ հազարնտա շու աթիտէքի պահս օգուսմուշ, վէ պու չարէմպիհ կիւնիւնտէն իծրայէ պաշաթըր տախի իշիտիլմիլ տուր:

« Բօսթալար իլէ թաշայա կեթեթերիլէն վէ թեվարիտ իտէն մեթեթիպտէն ախլ վէ իսթիհալ օլունան իւծրեթ սայեյի մուվաթթագըր թեթիլպայեյի հազրեթի Վիլիւքեթաւտէ, պու քեթրէ թատիլ վէ իսլահ օլունարագ, վէ իւշ տիրհէմ գատար աթի պիր գըլթա մեթթուպտան ալթմըր սաթաթ մեսաթէյէ տեկին 2, վէ ալթմըր սաթաթ թեթալուղունտա, Եիւլ Եիլիլմի սաթաթ գատար 4, վէ Եիւլ Եիլիլմի սաթաթ թեթալուղունտա, իքի Եիւլ սաթաթ տեկին 6, վէ պունտան ղեյաթէ մեսաթէ իշին 9 ղուրուշ, վէ իւշ տիրհէթ թեթալուղ իտէն մեթթուպլարտան, պէհէր տիրհէմ իշին նըսթ իւծրեթ զամ օլունարագ, պէհէր տիրհէթին քիւսուրի քեթաթի իս սապըգ պիր տիրհէմ իթիպար օլունաճաղը կիպի, թեթհիւսիլի մեթթուղլարտան, աթի մեթթուպուն իքի միւլի զամ իլէ իւծրեթ ախլ վէ իսթիհալ իուսուսունա, Տիվանը մուհասեպաթ, վէ Վէլիլի վալիա գարալըրըրա, պիլիսթիլան իրատէյի ալիյէ միւթալիլ պուլըրուլունտ, վէ օուրեթի իտարէ մալիւմ օլուպ, քիմէսնէնին մեթթուպու գալմամագ իւղըն, Տէր սեթաթթ իշին, իլ պու սեթմէն պիր սէնէսի շուպաթըն օն պէշլինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն օլ վէճլէ իւծրեթ ախլ վէ իսթիհալ տախի, բօսթալանէտէ գարալըրա տըրըմըր օլմաթըրա, բօսթալարա պըրաթըրաճագ մեթթաթիլին իւղըրինէ, Եեվմի մեղքիւրտէն իթիպարէն, օնա կէօրէ բուլ վալ օլունաթըր լաղըմ կեթեթէկիւնտէն, քեթիլիլթ ճիւլթէնին մալիւմ օլմագ իւղըն իլան օլունտուր: »

Իշկեր բօսթալանէյէ եալընըր թիւճաթլար վէ սահիպ սերվեթլէր մեթթուպ վիրտէ իտիլըր, շու Եէնի գարար, ումուճա պիր պար սայըրամաղ իտի, հալ պու քի, էհայի իւղթերինտէ ալեսեթիլէ ֆագըրըրգ կէօրիլմեթաէ օլտուղու պիր վաղըրթա, բօսթա իւծրեթիլին, սայիր մեթալիլթերտէ օլտուղու միսիլըր, թեթիլ գըլընաճագ Եէրտէ ալթըրըրմաթը, տողըրուսու շայաթը իսթիլթապ տըր տեթէք ճայիլ տիր:

Բօսթալանէյի տիրիլճէ, չօգտան պերու պիր խուսուս էսեթիլիլ իմուծիպ օլմագաթ օլտուղունտան, շու միւնասեպթլէ պէյան իլէ, Բօսթալանէ նաղաթթի պէհիլեթիլին նաղաթթ տիգգաթթարըր տալթթ իտերիլ: Էհայլէ քի, իւղթերինտէ, միգատըր քիթալթիստէն Եթիլք բուլ եաթըրըրըրաթ գուլթուպ պըրաթըրմըր օլան մեթթուպլար վէ Եվրագըր սայիրէ, մահէլլինէ կեթեթիլլեմիպ, իլա իւղթերինէ, բուլու Եթիլք օլտուղու իշար օլունարագ, ճամլը պիր տօլապ տեթունինտէ ալթմագաթ իտուկի կէօրիլմեթաէ տիր: հալ պու քի, պիր մեթթուպուն պիր կիւն, պիր հաթթա, վէ եաթսապլարա կերի գալմասընտան, մատտի վէ մա. նեվի բէք չօգ զարար վէ զատըրըրգ ղուհուրա կեթեթէկի թապիլի օլտուղունտան, վէ վաթիտաթ տեվլեթէ ղեթրէճէ խալէ կեթեթիլթին, շու ֆէնալըղըն Եօնալալընմագըր իհթիմալին խաթիլինտէ օլմաթըրտան պաղա, բէք գօլայ թարիլէր տախի պուլունտալիլ տիկինտէն, խուսուսու մեղպուրա տիգգաթ պուլըրուլա, մէնֆաթթըր ումուլլիյէ տիւլիւնիլմիլ օլաճաղը աշիքեար տուր:

Տահա պաշգա Եօլար տիւլիւնիլէ պիլըր իտէտէ, պիլ զանն իտերիլ քի, Եթիլք եաթըրըրըրմըր օլան բուլուն իքի միսիլ, մեթթուպուն կիթիլի մահէլլտէն իսթեթիլմիլ իշար օլունտա, միւրատ օլունան մուհասէնաթըն վիճուտէ կեթեթէկի պի իշթիպահ տուր:

Վագաթ թիւճաթլարըն վէ եաթսաթ տօյիմա մեթթուպ կեթեթերէնլերին, Եօլունտան կերի գալմըր օլան մեթթուպլարըր, սօնրատան կէօրէճէքլերի իհթիմալտէն տիր, լաթին պու ճիւմլէ իլէ տախի, մեթթուլմանըր մեսաթիլի միւհիմէսինին լապալլ պիր հաթթա կերի գալմասընտան իծապ իտէճէկի շեթլէ տուրտուն, նիլէ զարիպլէր, Եօլունլար, տուլ գատըրլար, վէ բօսթաճա ուսուլ ու նիլաթթաթան պի խապէր օլան ղեվալըրըրըն Եվրագըրըն, հաթթալար, ալար, վէ պէլթիտէ կըլարճա, մեղքիւր ճամլը տօլապ տեթունինտէ պեթլեմէյէ մեթպուր օլաճագլարտա, շիւրհէտէն միւսթաղնի տիր գանն իտերիլ:

— Պաղըր Սուլթաթա բաշահազրեթերինին Սըսըրա աղիմթ իտէճէքլերին պիլտիրմիլ իտիլ, պու տեթա թիւրքիտէ օգուն:

միւթեպէր պիր Ռօթեմանա իճրայի խուսուսեմ Նիյեթի ֆասիտեպիյէ, գայիմագամ պէյ հաղըթէրինէ, ալէյհնտէ թէշէքթիւն իտիպ, վէ միւրատը հուսուլինի կէօրէմէտիկինտէն զարալ սագլատըղը, վէ պիր կիւն մէրգուսուն տիւքքեաննա կիտիպ, "Վէ տէպիզ, Նիշին այաղա գալգամաղըն" տէյերէք հագարէթէր իթաիկի շէյլէ տուրսուն, (պէյլէ դապիթան կէշէր իքէն, տիւքքեաննաղըրն այաղա գալգամայ մէճպուր օլմասը էսիրլիք ալեամէթի օլան պիր ատէթին, Ռաթանպօլուն գուլաղը տիպիտէ օլան թէքիրտաղը կիպի պիր մէմէթէթտէ տախի հէնուղ իճրատէ պուլունմասը, տօղըտուր բէք թէէտիւֆ իտէճէք շէյ տիր, վէ մէտէնիյեթին խարիճինաէ օլուուղունտան, թարաֆը Սալթանաթը սէնիյեթտէն տիգգաթ պուլուլա ճայիզ տիր, պաշգա պիր տէֆա տախի պաշգա պիր Ռօթեմանա "Հա՛, միւլէթ պաշնըզ վար տըր էյլէ՞ մի" տէյերէք իսթիհայէ չըղըշմագըղը, սըֆաթըր բէսիյէտինէ լաղմէն իրթիքեաղ իյլէմէսի, վէ պու կիւնէրտէ, բէգալիք պիր Ռօթեման տիւքքեանն էօնիւնտէն կէշէր իքէն, միւլէթ պաշըլարընը օրատա կէօրաթտէ, մէրգուսուն այաղա գալգամաղը իշին հիտտէթէնտիկինտէն մի օլա, Լօսսա պաշգա պիր էսէրի զարաղա մէպի մի օլա, շիտտէթ իւղըն քէլամէ աղապ, վէ մէրգուս միւլէթ պաշըյա խիթապ իլէ "Պու ախալմ փարա կէթիւրտի՞ն մի" տէյի սիւալ իտիպ, վէ գարշըղք տախի "Կայր էթէնտիմ" ճէվապընը ալտըգա, մէգալաթը թահիթաթիլինի Ռօթեմանաղը իւղըրինէ չէվիթէրէք, "Ութանմաղար, իւշ պուլուգ ճէնապէթէր օլտուղունուղ հալտէ, իսթէտիկինիլի իճրա իթմէք սէվտասընա կէզմէքտէսիւիլ" տէմիլ տիր:

Պու մէզհէպէն սըրըմըլ օլան պիր գըսմա գարըն զուհուրա կէլմիլ պուլունան հագարէթ, Ռօթեմանաղըն իթրաթ մէրթէպէ էսէթիլինի մուճիպ օլտուղունտան, անիւնտէ պիր մէճիսէ թէճէմիլ իտէրէք, ճէօմաթ սըֆաթըյա, գայիմագամ պէյ հաղըթէրինէ պիր թէշէքթիւն լայիհասը թափաթ իլէ, Սալթանաթը սէնիյեթտէ հիւք իթմէքտէ օլան գալանն ու առալէթ իգթիլապընճա, միւմայիլէյ հաղանն միւսթահագ օլտուղու միւճաղաթըն իճրասընա հիմմէթ պուլուլարագ, սայիրլէրէ իպրէթ վէրիլմէսի իսթիտա օլունմուշ տուր:

Գայիմագամ պէյ հաղըթէրինի պու տալալ օրանն մէճիսինէ հալալէ իթմիլ իտէտէ, հէնուղ մուհաթէմէսինէ պաղըմըլ օլմատըղընտան, իլէրուտէն իթիճէսինէ պէքէրիլ:

Պաղը մէմուրին վէ դապիթան ալէյհէրինտէ, պէյլէ թէրպիյէսիլի Նիշէ հարէքէթ վէ մուսալթաթ թէշէքթիւնի, հէր

թարաֆտան թարաֆըմըղա պիլտիլիլմէքտէ տիր:

—Սալը կիւնիւ չըգարըլան Սարագատա, Գայիթիյէտէն կէօնտէրիլէն պիր գըթա սահէր իլէ մէքթուպունուն, յունվար 4 թարիսիլ օլտուղու հալտէ, պիր այտան զիյտտէ պիր Երտէ գալմըլ օլմասը շիւքէսինէ զահիպ օլտուղունուղ պիլտիլիլ իտէք. սօնրատան, մէքթիւր մահսէրի պիլիլ կէթիլիլ օլան զաթըն, բէնտույէ խիթապէն կէլմիլ օլան մէքթուպտան իպթալ իթտիկի իսպալմա թէվիթիւն, կիճիթմիլ օլմայլալ, իլլա, փետրուար 4 Երինէ, սէհլէն յունվար 4 տէյի թարիլս դօնուլմուշ իտուկի անլաշըմըլ տըր:

—Կէշէն բաղար ախալմ իշին, Սընէլեան թատրոնա պիր գաշ սէֆիլիլէրին թէշէրիլ իտէճէքթիւն իլան իտիլմիլ իտի իտէտէ, օլ կիւնէրտէ Պիքթէտէ Գուղա պէյ վուգուլթընա տայիր թէլէկրաթիլար կէլմիլ օլմասըյա, պիթթապի թէշէրիլի վուգուլ պուլամալը օլտուղունտան, մէքթիւր իլան ալէյհնտէ պաղը սույի զաննա զահիպ օլուն. մամասըր ըճասըյա, խասսէթէն թէաղըլըր օլունտուղուն պէյան իտէրիլ:

—Սահը հալին 22 սինտէ, Եանի կէլէճէք սալը ախալմ, մէքթիւր թէնթիլտա, Պ. Սարգուլեանն մէնֆաթը իշին, զայլէթ մէշհուր պիր օլուն իճրա օլունաճաղըն պու կիւնտէն խապէր վէրիլ, կէլէճէք տէֆա տախի թէքէրիլը իտէրիլ:

Իտուգ շէրաթիւն Գայիլէրէն Գիլէ:
291 Ինթըրոու պէթըյէ:

Կիւպրէնին արղա վէրտիկի գուլվէթ, բամուգ զիլիյէ զայիլ օլմալ մը տէյի սիւալ վագըր օլուր իտէ, շու վէճէլէ ճէվապ վէրիլըր քի, բամուգ ֆիտանլարը իպթիտալարը հէր Նէ գատար կիւպրէտէն իսթիթտէ իտէրլէր իտէտէ, պիրաղ պիւլիտիւթտէն սօնրա, բէքթիւրի գիլի արղա (Թօրաղըն իշինէ) զիյատէճէ տուլուլ իլէ, հէնուղ գուլվէթի թապիլիյէսի զայիլ օլմայան թսրաղա պիլ վիսուլ, կիւպրէ իլէ գուլվէթէնէն սաթհը արղտան (Երգտէրի թսրաղ) իսթիլնա հասըլ իտէրէք, հընթա վէ էմալի հուպուպաթը պէսլէյէճէք, թապաղապի արղըն կիւպրէ միւնասէպէթիլէ հասըլ օլան գուլվէթինէ զաաֆ թարի օլմատըղտան պաշգա, պէյան օլունտուղու իւղըն, հուպուպաթա մուղիլըր օլապիլէճէք գուլվէյի զայիտէ, պաղը մէրթէպէ թատիլ գըլընմըլ օլարագ, պիլաքս ֆայիտէսի կէօրիլէճէկի մէճիլմ տուր:

Բամուգ զիլաթթընն ֆէվալիտի, էսպապը մէշընհէտէն մալիւմ օլտու իտէտէ, Սմէրիգատա վուգու պուլան միւսալէհէտէն տօյտը, պիր իքի սէնէյէ գատար բամուգ զիլաթթը քէմաթեան Եօլունա գօնուլըր, վէ պու ճիհէթէլ, մէմալիլըր (Սամանիյէտէ հասըլ օլան բամուղա իճթիյաճ գալմայարագ, բամուղուն ֆիյաթը թէտէննի իյլէրտէ, Եէտիտէ պիր չօք բամուղու պուլունան զիլա թապիթէսի, բէք տուն պահա իլէ սաթմաղա մէճպուր օլարագ, միւթէգարուր օլուր միւթալաասը, վարիտի խաթըր օլաճաղը պի շիւպհէ օլուպ, ֆագաթ Սմէրիգա

բամուղուն սայիր մէմալիք բամուղունա ըճհանիյէթինին (Իսթիլիլէք) սէպէպի, թէլլէրինին զիյատէ իսթիտաթէ գապիլիլէթի, վէ լայըղըյա թաթհիլտէն Նաշի հասըլ իթտիկի պէյաղըղ օլուպ, սայ վէ իգտամ օլունարագ պիլիլ միլթտէ տախի Սմէրիգա թօթուս զէր օլունարագ, վէ թաթհիլտէ տիգգաթ գըլընարագ, Սմէրիգա բամուղու կիպի բամուգ Եէթիլիլիլ իտէ, մէմալիլըր (Սամանիյէնին Սօլուպայա Սմէրիգատան տահա Եագըն պուլունմասը ճիհէթէլ, Իւճրէթի Նագլիլէնին աղըղը, Սօլուպալըրը պիլիլ միւք բամուղունու իլթիլայա իճպար իտէճէկի էմրի թապիլի տիր:

Պու պապտէ մագստէ վիսուլ իշին իթթիլաղ օլունաճագ թէտապիլի գալիլէ, բամուղուն հինի զէրիտէ լայըղըյա տիգգաթ իթմէք, վէ գօլա թապիլ ճաթիլալը պաշըլըլը վագըլ, բամուղուն իշէրիսիտէն Եօլույա չըգարմագտան իպարէթ տիր: Չիւնքի, շիմտիյէ գատար ճարի օլան ուսուլ իւղըն, թարալտան գօղա օլարագ թօթանըպ, բամուղուն սօնրա չըգարըլըլը հալտէ, արալարընտա միւճէրիլտ գօղա չէօիլի գալաճաղընտան, բամուղուն ֆիյաթընճա տուն օլմասըն իսթիլըլմ իտէր: Պունլարտան գաթիլ Նաղար, բամուգ զէրի հագըրնտա իթթիլաղ օլունաճագ իսլահաթըն էն պաշըլըլա, շիմտիյէ գատար գուլլանըլան թօթուլալըլ թէրք իլէ, սանաիճէ միւլթէպէր օլան Սմէրիգա թօթուս զէրիլնէ միւպաշէրէթ օլունմագ տըր:

Պաթըլը սօնրա:

ԻԼԵՆԸ ՐԵՍՄԻ

Սամաթիտա վագըր օլուպ, Օրմանս թապիր օլունան մէյքէտէնին մէյքէտէճի Լանգօնուն միւթէսարըլ օլտուղու, Եիլիլիլ աղճէսի Սաթանպօլ միւնատիլէրինտէն հաճի Սման աղա մարիթէթիլլէ մէգատէ չըգարըլարագ, Եիլիլիլ ալթը պին զուրուշլարա թէգարըլըր իթմիլ օլմաղըլէ, պու կիւնտէն իթիպարէն Նիհայէթ օն պէշ կիւն իշինտէ ճիւմէ թալիպ օլանլար միւնատիլ մէրգուս միւրաճաթ իյլէմէլի տիրլէր:

—Սարագանըն 291 Ինճի Նիւսիսինին պաղըլարընտա, իքինճի սահիթէսինին Եէրինէ իւշիւնճիլ սահիթէսի գօնուլմուշտուր իտի, օգունուր իքէն, իլք սահիթէտէն սօնրա իւշիւնճիլ կէշիլիպ, անտէն իքինճիյէ վէ սօնրա տէօրտիւնճիլ կէշիլմէլ տիր:

Վէգալիք մէքթիւր Նիւսիստէ, Ռապիլմի թիճարէթտէն ալընարագ տէրճ իտիլէն մալ ֆիյաթըլըր սըրասընտա, —Սիւրճիսթան մալ — լուղէթէրինտէն էվիլէ Լիւնլուղէթի գօնուլաճագ Եէրտէ սէհլէն ունուտուլմուշ տուր:

ԿԱՐՄԱԳԱՅԻ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՄԱՀԻԳ ՂԱԶԵԹԱ ՎԷ ԹԱԳԻՍԵԱՆ
Ե. ՄԻՆԱՍԵԱՆ